

TIME 4 MISHNA

פרק א: משנה א – קריאת שמע בערבית

מאימתי קורין את שמע בערבית?
משעה שהכהנים נכנסים לאכל בתרומתו,
(1) עד סוף האשמורה הראשונה, דברי רבי אליעזר.
(2) וחכמים אומרים, עד חצות.
(3) רבן גמליאל אומר, עד שיעלה עמוד השחר.
מעשה שבאו בניו מבית המשתה, אמרו לו, לא קרינו את שמע. אמר להם, אם לא
עלה עמוד השחר, חיבין אתם לקרות.
ולא זו בלבד, אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות, מצותן עד שיעלה עמוד השחר.
הקטר חלבים ואברים, מצותן עד שיעלה עמוד השחר.
וכל הנאכלים ליום אחד, מצותן עד שיעלה עמוד השחר.
אם כן, למה אמרו חכמים עד חצות? כדי להרחיק את האדם מן העברה:

פרק א: משנה ב – קריאת שמע בשחרית

מאימתי קורין את שמע בשחרית?
(1) משיכיר בין תכלת ללבן.
(2) רבי אליעזר אומר, בין תכלת לכרתי.
(1) וגומרה עד הנץ החמה.
(2) רבי יהושע אומר, עד שלש שעות, שכן דרך בני מלכים לעמוד בשלש שעות.
הקורא מכאן ואילך לא הפסיד, כאדם הקורא בתורה.

פרק א: משנה ג – דרך

(1) בית שמאי אומרים, בערב כל אדם יטו ויקראו, ובבקר יעמדו, שנאמר (דברים ו)
ובשכבך ובקומך.
(2) ובית הלל אומרים, כל אדם קורא כדרךכו, שנאמר (שם) ובלכתך בדרך. אם כן,
למה נאמר ובשכבך ובקומך, בשעה שבני אדם שוכבים, ובשעה שבני אדם
עומדים.
אמר רבי טרפון, אני הייתי בא בדרך, והטתי לקרות, כדברי בית שמאי, וסכנתי
בעצמי מפני הלסטים. אמרו לו, כדי היית לחוב בעצמך, שעברת על דברי בית הלל.

פרק א: משנה ד – ברכות

בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה, ובערב שתים לפניה ושתים לאחריה.
אחת ארפה ואחת קצרה.
מקום שאמרו להאריך, אינו רשאי לקצר. לקצר, אינו רשאי להאריך.
לחתם, אינו רשאי שלא לחתם. ושלם לחתם, אינו רשאי לחתם.

TIME 4 MISHNA

פרק א: משנה ה – יציאת מצרים

מזכירין יציאת מצרים בלילות.
אמר רבי אלעזר בן עזריה, הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות, עד שדרשה בן זומא, שנאמר: "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך". (1) ימי חייך, הימים. כל ימי חייך, הלילות.
(2) וחכמים אומרים, ימי חייך, העולם הזה. כל ימי חייך, להביא לימות המשיח.

פרק ב: משנה א – קורא בתורה

היה קורא בתורה, והגיע זמן המקרא, אם כן לבו, יצא. ואם לאו, לא יצא.
(1) בפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב, ובאמצע שואל מפני היראה ומשיב, דברי רבי מאיר.
(2) רבי יהודה אומר, באמצע שואל מפני היראה, ומשיב מפני הכבוד, בפרקים שואל מפני הכבוד, ומשיב שלום לכל אדם.

פרק ב: משנה ב – בין הפרקים

אלו הן בין הפרקים:
(1) בין ברכה ראשונה לשנייה, בין שנייה לשמיע, ובין שמיע לזהיה אם שמע, בין והיה אם שמע לויאמר, בין ויאמר לאמת ויצא.
(2) רבי יהודה אומר: בין ויאמר לאמת ויצא לא יפסיק.
אמר רבי יהושע בן קרחה: למה קדמה שמע לזהיה אם שמע, אלא כדי שיקבל עליו על מלכות שמים תחלה, ואחר כך יקבל עליו על מצות.
והיה אם שמע לויאמר, שוהיה אם שמע נוהג ביום ובלילה, ויאמר אינו נוהג אלא ביום.

פרק ב: משנה ג – לא השמיע

- (1) הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו, יצא.
רבי יוסי אומר: לא יצא.
- (2) קרא ולא דקדק באותיותיה, רבי יוסי אומר יצא.
רבי יהודה אומר: לא יצא.
- (3) הקורא למפרע, לא יצא.
- (4) קרא וטעה, יחזור למקום שטעה.

TIME 4 MISHNA

פרק ב: משנה ד - אומנין

האומנין קורין בראש האילן או בראש הנדבד, מה שאינן רשאים לעשות בן בתפלה.

פרק ב: משנה ה - חתן

חתן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון עד מוצאי שבת, אם לא עשה מעשה.

מעשה ברבן גמליאל (1) שקרא בלילה הראשון שנשא. אמרו לו תלמידיו: לא למדתנו, רבנו, שחתן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון? אמר להם: איני שומע לכם לבטל ממוני מלכות שמים אפלו שעה אחת.

פרק ב: משנה ו - רחץ

(2) רחץ לילה הראשון שמתה אשתו. אמרו לו תלמידיו: לא למדתנו, רבנו, שאבל אסור לרחץ? אמר להם: איני כשאר כל אדם, אסטניס אני.

פרק ב: משנה ז - טבי

(3) וכשמת טבי עבדו, קבל עליו תנחומין. אמרו לו תלמידיו: לא למדתנו, רבנו, שאין מקבלין תנחומין על העבדים? אמר להם: אין טבי עבדי כשאר כל העבדים, כשר היה.

TIME 4 MISHNA

פרק ב: משנה ח - חתן

[תנא קמא:] חתן אם רצה לקרות קריאת שמע לילה הראשון, קורא רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא כל הרוצה לטל את השם יטל.

פרק ג: משנה א - מתן

מי שמתו מוטל לפניו, פטור (1) מקריאת שמע, (2) מן התפלה (3) ומן התפלין.

(1) נושאי המטה וחלופיהו, וחלופי חלופיהו, את שלפני המטה ואת שלאחר המטה: את שלמטה צדד בהו פטורים; ואת שאין למטה צדד בהו חיבין. אלו ואלו פטורים מן התפלה.

פרק ג: משנה ב - קברו

(2) קברו את המת וחרו: אם יכולין להתחיל ולגמר עד שלא יגיעו לשורה, יתחילו; ואם לאו, לא יתחילו. (3) העומדים בשורה: הפנימים פטורים, והחיצונים חיבין.

פרק ג: משנה ג - נשים

(1) נשים (2) ועבדים (3) וקטנים: פטורין (1) מקריאת שמע (2) ומן התפלין; וחיבין (1) בתפלה (2) ובמזוזה (3) ובברכת המזון.

ברכות ג:ד – ד:א

פרק ג: משנה ד – בעל קרי

[תנא קמא:] בעל קרי מהרהר בלבו, ואינו מברך לא לפניו ולא לאחריה. ועל המזון מברך לאחרי, ואינו מברך לפניו. רבי יהודה אומר, מברך לפניהם ולאחריהם.

פרק ג: משנה ה – דברים שבקדושה

היה עומד בתפלה, ונזכר שהוא בעל קרי: לא יפסיק, אלא יקצר. ירד לטבל: אם יכול לעלות ולהתכפות ולקרוא עד שלא תגן החמה, יעלה ויתכסה ויקרא. ואם לאו, יתכסה במים ויקרא. אבל לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה, עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהם ומן הצואה? ארבע אמות.

פרק ג: משנה ו – זב

[תנא קמא:]
 (1) זב שראה קרי,
 (2) ונדה שפלטה שכבת זרע,
 (3) והמשמשת שראתה נדה:
 צריכין טבילה.
 ורבי יהודה פוטר.

פרק ד – משנה א – זמני תפילה

(1) תפלת השחר עד חצות.
 רבי יהודה אומר: עד ארבע שעות.
 (2) תפלת המנחה עד הערב.
 רבי יהודה אומר: עד פלג המנחה.
 (3) תפלת הערב אין לה קבע.
 (4) ושל מוספין כל היום.
 רבי יהודה אומר: עד שבע שעות.

ברכות ד:ב – ד:ה

פרק ד: משנה ב – בית המדרש

רבי נְחוּנְיָא בן הַקָּנָה הֵיךָ מִתְפַּלֵּל
בְּכִנְיֻסְתּוֹ לְבֵית הַמְדֻרָשׁ וּבִיצִיאָתוֹ, תְּפִלָּה קְצָרָה.
אָמְרוּ לוֹ: מָה מְקוֹם לְתְּפִלָּה זוֹ?
אָמַר לָהֶם: בְּכִנְיֻסְתִּי אֲנִי מִתְפַּלֵּל שְׁלֵא תֵאָרַע תְּקַלָּה עַל יְדֵי;
וּבִיצִיאָתִי אֲנִי נוֹתֵן הוֹדְיָה עַל חִלְקִי.

פרק ד: משנה ג – שמונה עשרה

- (1) רַבּוֹ גְּמִלְיָאֵל אוֹמֵר: בְּכֹל יוֹם מִתְפַּלֵּל אָדָם שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
- (2) רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
- (3) רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אִם שְׂגוּרָה תְּפִלְתּוֹ בְּפִיו, יִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
וְאִם לָאוּ, מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.

פרק ד: משנה ד – שינוי

- (1) רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הָעוֹשֶׂה תְּפִלְתּוֹ קָבַע, אֵין תְּחִנּוּנִים.
- (2) רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: הַמְהִלֵּךְ בְּמְקוֹם סְכָנָה, מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה.
אוֹמֵר: הוֹשֻׁעַ הַשֵּׁם אֶת עַמּוֹךְ אֶת שְׂאֲרֵית יִשְׂרָאֵל,
בְּכֹל פְּרֻשֶׁת הָעֵבֹר יֵהִיוּ צְרִיכֵיהֶם לְפָנֶיךָ,
בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

פרק ד: משנה ה – רוכב

- (1) הֵיךָ רוֹכֵב עַל הַחֲמוֹר, יֵרֵד.
- (2) וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לֵירֵד, יַחְזִיר אֶת פָּנָיו.
- (3) וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַחְזִיר אֶת פָּנָיו, יָכוֹן אֶת לְבוֹ כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ
הַקְּדָשִׁים.

ברכות ד:ו - ה:ב

פרק ד: משנה ו

הִיָּה יוֹשֵׁב (1) בְּסִפִּינָה, או (2) בְּקֶרוֹן או (3) בְּאַסְדָּה,
יִכּוֹן אֶת לְבוֹ כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים.

פרק ד: משנה ז

רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: אֵין תְּפִלַּת הַמוֹסְפִין אֶלָּא בְּחֶבֶר עִיר.
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בְּחֶבֶר עִיר וְשָׁלֵא בְּחֶבֶר עִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ: כָּל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֶבֶר עִיר,
הִיָּחִיד פְּטוֹר מִתְּפִלַּת הַמוֹסְפִין.

פרק ה: משנה א

אֵין עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ כֶּבֶד רֵאשׁ.
חֻסִּידִים הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ שׁוֹהִים שְׁעָה אַחַת וּמִתְפַּלְלִים,
כְּדִי שְׁיִכְוְנוּ אֶת לְבָם לְמָקוֹם.
אֶפְלוּ הַכּוֹלֵךְ שׁוֹאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ, לֹא יִשְׁיַבְנוּ.
וְאֶפְלוּ נֶחֱשׁ כְּרוּךְ עַל עַקְבוֹ, לֹא יִפְסִיק.

פרק ה: משנה ב

(1) מְזַכְרִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים בְּתַחֲזִית הַמַּתִּים,
(2) וְשׁוֹאֲלִין הַגְּשָׁמִים בְּבִרְכַת הַשָּׁנִים,
(3) [תִּנְאָ קִמָּא:] וְהַבְּדֵלָה בְּחוֹנֵן הַדָּעַת.
רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אוֹמְרָה בְּרָכָה רַבִּיעִית בְּפָנֵי עֲצֻמָּה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּהוֹדָאָה.

ברכות ה:ה – ו:א

פרק ה: משנה ה – משתקין

האומר: (1) על קן צפור יגיעו רחמיך;
 (2) ועל טוב יזכר שמך;
 (3) מודים מודים, משתקין אותו.
 העובר לפני התיבה וטעה, יעבר אחר תחתיו,
 ולא יהא סרבן באותה שעה.
 מנין הוא מתחיל? מתחלת הברכה שטעה בה.

פרק ה: משנה ו – ברכת כהנים

העובר לפני התיבה, לא יענה אחר הכהנים אמן, מפני הטרוף.
 ואם אין שם כהן אלא הוא, לא ישא את כפיו.
 ואם הבטחתו שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפלתו, רשאי.

פרק ה: משנה ז – טעה

המתפלל וטעה, סימן רע לו.
 ואם שליח צבור הוא, סימן רע לשולחיו, מפני ששלוחו של אדם כמותו.
 אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, כשהיה מתפלל על החולים
 ואומר, זה חי וזה מת. אמרו לו, מנין אתה יודע.
 אמר להם, אם שגורה תפלתי בפי, יודע אני שהוא מקבל.
 ואם לאו, יודע אני שהוא מטרף.

פרק ו: משנה א – ברכות פרות

ביצד מברכין על הפרות?
 (1) על פרות האילן אומר: בורא פרי העץ,
 חוץ מן היין, שעל היין אומר בורא פרי הגפן.
 (2) ועל פרות הארץ אומר בורא פרי האדמה,
 חוץ מן הפת, שעל הפת הוא אומר המוציא לחם מן הארץ.
 (3) ועל הירקות אומר בורא פרי האדמה.
 רבי יהודה אומר, בורא מיני דשאים.

ברכות ו:ב – ו:ה

פרק ו: משנה ב – פרות

- (1) בְּרֵךְ עַל פְּרוֹת הָאֵילָן – בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה, יֵצֵא.
- (2) וְעַל פְּרוֹת הָאֶרֶץ – בּוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ, לֹא יֵצֵא.
- עַל כֻּלָּם – אִם אָמַר שֶׁהַכֹּל נִהְיָה, יֵצֵא.

פרק ו: משנה ג – שהכל

- (1) עַל דְּבַר שְׂאִין גְּדוּלוֹ מִן הָאֶרֶץ: אוֹמֵר שֶׁהַכֹּל.
- (2) הַחֲמֹץ, וְעַל (3) הַנוֹבְלוֹת, וְעַל (4) הַגּוֹבָאִי: אוֹמֵר שֶׁהַכֹּל.
- (5) הַחֲלָב, וְעַל (6) הַגְּבִינָה, וְעַל (7) הַבֵּיצִים: אוֹמֵר שֶׁהַכֹּל.
- רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כֹּל שֶׁהוּא מִין קָלְלָה: אֵין מְבָרְכִין עָלָיו.

פרק ו: משנה ד – סדר

- הָיוּ לְפָנָיו מִיָּנִים הֶרְבֵּה:
- (1) רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם יֵשׁ בִּינֵיהֶם מִמִּין שִׁבְעָה, מְבָרְךְ עָלָיו.
 - (2) וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: מְבָרְךְ עַל אִיזָה מֵהֶם שִׁירְצָה.

פרק ו: משנה ה – פרפרת

- (1) בְּרֵךְ עַל הַיַּיִן שֶׁלְּפָנֵי הַמְּזוּן, פְּטַר אֶת הַיַּיִן שֶׁלְּאַחַר הַמְּזוּן.
- (2) בְּרֵךְ עַל הַפְּרָפְרֵת שֶׁלְּפָנֵי הַמְּזוּן, פְּטַר אֶת הַפְּרָפְרֵת שֶׁלְּאַחַר הַמְּזוּן.
- בְּרֵךְ עַל הַפֶּת, פְּטַר אֶת הַפְּרָפְרֵת.
- עַל הַפְּרָפְרֵת, לֹא פְּטַר אֶת הַפֶּת.
- בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, אִף לֹא מַעֲשֶׂה קְדֻרָה.

ברכות ו:ו – ז:א

פרק ו: משנה ו – יושבין

היו יושבין לאכל, כל אחד ואחד מברך לעצמו.
הסבו, אחד מברך לכלן.
בא להם יין בתוך המזון, כל אחד ואחד מברך לעצמו.
לאחר המזון, אחד מברך לכלם.
והוא אומר על המגמר,
אף על פי שאין מביאין את המגמר אלא לאחר הסעדה.

פרק ו: משנה ז – טפל

הביאו לפניו מליח בתחלה ופת עמו,
מברך על המליח ופוטר את הפת, שהפת טפלה לו.
זה הכלל: כל שהוא עקר ועמו טפלה, מברך על העקר ופוטר את הטפלה.

פרק ו: משנה ח – על המחיה

(1) אכל תאנים ענבים ורמונים:
מברך אחריהן שלש ברכות, דברי רבן גמליאל.
(2) וחכמים אומרים: ברכה אחת מעין שלש.
(3) רבי עקיבא אומר: אפלו אכל שלק והוא מזונו, מברך אחריו שלש ברכות.
[תנא קמא:] השוטה מים לצמאו, אומר שהכל נהיה בדברו.
רבי טרפון אומר: בורא נפשות רבות.

פרק ז: משנה א – זימון

שלשה שאכלו כאחד, חיבין לזמן.
אכל (1) דמאי; (2) ומעשר ראשון שנטלה תרומתו; (3) ומעשר שני והקדש שנפדו; (4) והשמש שאכל כזית; (5) והכותי: מזמנין עליהם.
אבל אכל (1) טבל; (2) ומעשר ראשון שלא נטלה תרומתו; (3) ומעשר שני והקדש שלא נפדו; (4) והשמש שאכל פחות מכזית; (5) והנכרי: אין מזמנין עליהם.

ברכות זב – זיה

פרק ז: משנה ב – נשים

(1) נשים, (2) ועבדים, (3) וקטנים: אין מזמנין עליהם.
[נתנא קמא:] עד כמה מזמנין? עד כזית.
רבי יהודה אומר: עד כביצה.

פרק ז: משנה ג – כיצד

כיצד מזמנין?

- (1) בשלשה אומר: נברך. בשלשה והוא אומר: ברכו.
- (2) בעשרה אומר: נברך לאלהינו. בעשרה והוא אומר: ברכו. אחד עשרה ואחד עשרה רבוא.
- (3) במאה אומר: נברך ליי אלהינו. במאה והוא אומר: ברכו.
- (4) באלף אומר: נברך ליי אלהינו אלהי ישראל. באלף והוא אומר: ברכו.
- (5) ברבוא אומר: נברך ליי אלהינו, אלהי ישראל, אלהי הצבאות, יושב הכרובים, על המזון שאכלנו. ברבוא והוא אומר: ברכו.
- כענין שהוא מברך, כך עונין אחריו: ברוך יי אלהינו, אלהי ישראל, אלהי הצבאות, יושב הכרובים, על המזון שאכלנו.
- (1) רבי יוסי הגלילי אומר: לפי רב הקהל הו מברכין, שנאמר במקלות ברכו אלהים, יי ממוקור ישראל.
- (2) אמר רבי עקיבא: מה מצינו בבית הכנסת – אחד מרבין ואחד מעטין, אומר ברכו את יי.
- רבי ישמעאל אומר: ברכו את יי המברך.

פרק ז: משנה ד – נחלקין

שלשה שאכלו כאחד, אינן רשאיין לחלק, וכן ארבעה, וכן חמשה.
ששה נחלקין, עד עשרה.
ועשרה אינן נחלקין, עד שיהיו עשרים.

פרק ז: משנה ה – מצטרפים

- שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד,
- בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו, הרי אלו מצטרפים לזמון.
- ואם לאו, אלו מזמנין לעצמן, ואלו מזמנין לעצמן.
- (1) אין מברכין על היין עד שיתן לתוכו מים, דברי רבי אליעזר.
- (2) וחכמים אומרים: מברכין.

ברכות ח:א – ח:ד

פרק ח: משנה א – קידוש

אלו דברים שבין בית שמאי ובית הלל בסעודה:
(1) בית שמאי אומרים: מברך על היום, ואחר כך מברך על היין.
ובית הלל אומרים: מברך על היין, ואחר כך מברך על היום.

פרק ח: משנה ב – נוטלין

(2) בית שמאי אומרים: נוטלין לידיים, ואחר כך מוזגין את הכוס.
ובית הלל אומרים: מוזגין את הכוס, ואחר כך נוטלין לידיים.

פרק ח: משנה ג – מקנח

(3) בית שמאי אומרים: מקנח ידיו במפה, ומניחה על השלחן.
ובית הלל אומרים: על הכסת.

פרק ח: משנה ד – מכבדין

(4) בית שמאי אומרים: מכבדין את הבית, ואחר כך נוטלין לידיים.
ובית הלל אומרים: נוטלין לידיים, ואחר כך מכבדין את הבית.

ברכות ח:ה – ח:ח

פרק ח: משנה ה – הבדלה

- (5) בית שמאי אומרים: גר ומזון ובשמים והבדלה.
ובית הלל אומרים: גר ובשמים ומזון והבדלה.
(6) בית שמאי אומרים: שברא מאור האש.
ובית הלל אומרים: בורא מאורי האש.

פרק ח: משנה ו – נר

- אין מברכין: (1) לא על הנר ולא על הבשמים של עובדי כוכבים;
(2) ולא על הנר ולא על הבשמים של מתים;
(3) ולא על הנר ולא על הבשמים שלפני עבודה זרה.
אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו.

פרק ח: משנה ז – שכח

- (7) מי שאכל ושכח ולא ברך, בית שמאי אומרים: יחזור למקומו ויברך.
ובית הלל אומרים: יברך במקום שנזכר.
עד אימתי הוא מברך? עד כדי שיתעכל המזון שבמעיו.

פרק ח: משנה ח – כוס

- (8) בא להם יין לאחר המזון, ואין שם אלא אותו הכוס:
בית שמאי אומרים: מברך על היין, ואחר כך מברך על המזון.
ובית הלל אומרים: מברך על המזון, ואחר כך מברך על היין.
עוגין אמן אחר ישראל המברך,
ואין עוגין אמן אחר הכותי המברך, עד שישמע כל הברכה.

ברכות ט:א – ט:ד

פרק ט: משנה א – הרואה

- (1) הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל, אומר: ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה.
(2) מקום שנעקרה ממנו עבודה זרה, אומר: ברוך שעקר עבודה זרה מארצנו.

פרק ט: משנה ב – זיקין

- (3) על הזיקין, ועל הזועות, ועל הברקים, ועל הרעמים, ועל הרוחות, אומר: ברוך שכחו וגבורתו מלא עולם.
(4) על ההרים, ועל הגבעות, ועל הימים, ועל הנהרות, ועל המדברות, אומר: ברוך עושה מעשה בראשית.
(5) רבי יהודה אומר: הרואה את הים הגדול, אומר: ברוך שעשה את הים הגדול, בזמן שרואה אותו לפרקים.
(6) על הגשמים, ועל הבשורות הטובות, אומר: ברוך הטוב והמטיב.
(7) ועל שמועות רעות, אומר: ברוך דין האמת.

פרק ט: משנה ג – צועק לשעבר

- (1) בנה בית חדש, (3) וקנה כלים חדשים, אומר: ברוך שהחנינו. מברך על הרעה מעין הטובה, ועל הטובה מעין הרעה. הצועק לשעבר, הרי זו תפלת שוא. כיצד?
היתה אשתו מעוברת, ואמר: יהי רצון שתלד אשתי זכר, הרי זו תפלת שוא.
היה בא בדרך ושמע קול צוחה בעיר, ואמר: יהי רצון שלא יהיו אלו בני ביתי, הרי זו תפלת שוא.

פרק ט: משנה ד – כרך

- [תנא קמא:] הנכנס לכרך, מתפלל שתים – אחת בכניסתו ואחת ביציאתו. בו עזאי אומר: ארבע – שתים בכניסתו ושתיים ביציאתו; ונותן הודאה לשעבר, וצועק לעתיד לבא.

ברכות ט:ה

פרק ט: משנה ה – על הרעה

חַיֵּב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה,
 שֶׁנֶּאֱמַר: וְאֶהְיֶה אִתְּךָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ.
 בְּכָל לְבַבְךָ – בְּשֵׁנֵי יִצְרָיִךְ, בְּיִצְרֵךְ טוֹב וּבְיִצְרֵךְ רָע.
 וּבְכָל נַפְשְׁךָ – אִפְלוּ הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ.
 וּבְכָל מְאֹדְךָ – בְּכָל מְמוֹנְךָ.
 דָּבָר אַחֵר: בְּכָל מְאֹדְךָ – בְּכָל מַדָּה וּמַדָּה שֶׁהוּא מוֹדֵד לָךְ, הֵיטֵב מוֹדֵה לוֹ
 בְּמֵאֵד מְאֹד.
 לֹא יִקַּל אָדָם אֶת רֵאשׁוֹ כְּנֶגְדַּ שְׁעַר הַמְּזֻרָח, שֶׁהוּא מְכֻוֵן כְּנֶגְדַּ בַּיִת קִדְשֵׁי
 הַקִּדְשִׁים.
 לֹא יִפְנֹס לְהַר הַבַּיִת בְּמַקְלוֹ, וּבְמִנְעָלוֹ, וּבְפִנְדָּתוֹ, וּבְאַבְקַ שְׁעַל רַגְלָיו,
 וְלֹא יַעֲשֶׂנוּ קְפִנְדָּרִיא, וְרִקִּיקָה מִקַּל וְחֶמֶר.
 כָּל חוֹתְמֵי בְרָכוֹת שֶׁהֵיוּ בְּמַקְדָּשׁ, הֵיוּ אוֹמְרִים מִן הָעוֹלָם.
 מִשְׁקַלְקְלוֹ הַמִּינִין, וְאָמְרוּ: אֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד,
 הַתְּקִינוּ שֶׁיְהִי אוֹמְרִים: מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם.
 וְהַתְּקִינוּ, שֶׁיְהִי אָדָם שׂוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֵבְרוֹ בְּשֵׁם,
 שֶׁנֶּאֱמַר: וְהָיָה בְּעֵז בָּא מִבַּיִת לְחֶם, וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים יֵי עִמְכֶם, וַיֹּאמְרוּ לוֹ,
 יְבָרְכֵךָ יֵי.
 וְאָמְרוּ: יֵי עִמְךָ גְבוּר הַחַיִּל.
 וְאָמְרוּ: אַל תְּבוֹז כִּי זָקְנָה אִמְךָ.
 וְאָמְרוּ: עַת לַעֲשׂוֹת לֵי – הִפְרוּ תוֹרְתְךָ.
 רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר: הִפְרוּ תוֹרְתְךָ – עַת לַעֲשׂוֹת לֵי.